

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พยาบาลเป็นบุคลากรที่ปฏิบัติงานและรับผิดชอบต่อชีวิตของผู้ป่วยต่อเนื่องกันตลอด 24 ชั่วโมง จึงต้องผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันดูแลผู้ป่วย ซึ่งอาจจัดเป็นช่วงผลัดละ 8 ชั่วโมง 10 ชั่วโมง หรือ 12 ชั่วโมง การปฏิบัติงานเช่นนี้จะต้องมีการส่งมอบรายละเอียดของผู้ป่วยอย่างต่อเนื่องกัน จึงต้องอาศัยการสื่อสาร ซึ่งเป็นกระบวนการอย่างหนึ่งของมนุษย์ในการที่จะส่งความคิด ความรู้สึกของคนออกสู่ผู้อื่น (สุลักษณ์ มีชูทรัพย์, 2530) การสื่อสารจัดได้ว่าเป็นปัจจัยสำคัญซึ่งพยาบาลได้นำมาแทรกอยู่ในระบบการบริหารการพยาบาล เพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ การรายงานระหว่างผลัด (Shift report) เป็นวิธีการส่งมอบรายละเอียดของผู้ป่วย จากผลัดหนึ่งไปสู่อีกผลัดหนึ่งนั้น จำเป็นต้องใช้กระบวนการสื่อสารที่ดี บุคคลที่ทำหน้าที่รายงานระหว่างผลัดจึงต้องอาศัยผู้ที่มีความสามารถในการติดต่อสื่อสารคือจะต้องมีทักษะในการพูด การเขียนรายงาน การออกคำสั่ง การเป็นผู้แนะนำ การตัดสินใจที่ถูกต้อง การเข้าใจอารมณ์หรือค่านิยมของผู้ร่วมงาน การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และการกระตือรือร้นในการช่วยให้บุคคลในกลุ่มมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน (Alexander and Scherrei, 1980) นอกจากนี้หากการสื่อสารระหว่างผลัดเกิดความบกพร่องหรือไม่สมบูรณ์ในขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งไป จะทำให้ความเข้าใจหรือการรับรู้ของผู้ที่ติดต่อสื่อสารบิดเบือนจากความเป็นจริง มีผลกระทบทางด้านกฎหมายได้ และ ฟีลีย์ (Feeley, 1973) กล่าวว่า การสื่อสารที่ดีมีประสิทธิภาพจะเป็นกุญแจไปสู่การปฏิบัติการพยาบาลอย่างมีคุณภาพอีกด้วย และ กุลยา ตันติผลาชีวะ (2526) กล่าวว่า วัฏจักรการสื่อสารในกลุ่มผู้ปฏิบัติงานร่วมกันมักเกิดจากหลายสาเหตุ โดยเฉพาะสาเหตุที่ทำให้ข่าวผันแปรไขว้เขว คือ การส่งข่าวซ้ำซาก ส่งข่าวไม่ชัดเจน ผู้รับข่าวถูกครอบงำทั้งด้านความคิด ความรู้ ทำให้เนื้อหาข่าวโน้มเอียงไป ผู้รับข่าวเป็นพวกที่เชื่อถือตนเอง อารมณ์ของผู้รับข่าวไม่มั่นคง สภาพสังคมที่ไม่สมบูรณ์ ภาวะทางร่างกายไม่อำนวยต่อการรับข่าว ข่าวลือ และการไม่ยอมรับบทบาทของกันและกัน

การรายงานระหว่างผลัดของพยาบาลประจำการในปัจจุบันนี้ อาศัยการปฏิบัติที่สืบทอดกันมา เป็นประเพณี ไม่มีรูปแบบที่แน่นอน (Young and Others, 1988) จึงน่าจะมีการนำหลักการ ปฏิบัติทางการพยาบาลมาเป็นข้อกำหนดแบบได้ เช่น กระบวนการพยาบาล (Nursing process) ซึ่งเป็นเครื่องมือ หรือแนวทางของการปฏิบัติที่สามารถนำมาใช้หรือแยกแยะให้เห็นขั้นตอนความเป็น เหตุเป็นผลและความเป็นอิสระของวิชาชีพ (สุจิตรา เหลืองอมรเลิศ, สุจิตรา ล้อมอำนาจลาภ และ วิพร เสนารักษ์ : 2534) คุณลักษณะของกระบวนการพยาบาลจะเป็นการปฏิบัติที่มีขั้นตอน ตามลำดับ มีวงจรต่อเนื่องกัน และมีกลไกย้อนกลับทุกขั้นตอน จะช่วยให้พยาบาลสามารถช่วยเหลือ แก้ปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพร่วมกับผู้รับบริการได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้การกำหนดปัญหาของ ผู้ป่วยที่เรียกว่า Patient's problem list : SOAP ซึ่งประกอบด้วย การรวบรวมข้อมูลจาก อาการที่ผู้ป่วยบอก หรือปัญหาที่ได้รายละเอียดจากผู้ป่วย (Subjective) ข้อมูลที่ได้จาก ความเป็นจริง หรือได้จากวิธีการทางวิทยาศาสตร์ (Objective) การประเมินปัญหาของผู้ป่วย (Assessment) และสิ่งที่จะต้องปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหาของผู้ป่วย (Plan) (Candra and Dona : 1982) ซึ่ง คิลแพค และดอบสัน ได้นำมาปฏิบัติในการรายงานระหว่างผลัด (Kilpack and Dobson, 1987) จะส่งผลให้การรายงานมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น ส่วนระยะเวลาที่ใช้ในกิจกรรม การรายงานนี้ยังพบว่า ใช้เวลายาวนาน ซึ่ง ดวงจันทร์ ทิพย์ปรีชา (2533) ได้ทำการสำรวจ กิจกรรมการรายงานระหว่างผลัดที่โรงพยาบาลศิริราช พบว่า ใช้เวลาเฉลี่ยสูงถึง 78 นาที จึง ทำให้พยาบาลต้องขึ้นปฏิบัติงานเร็วและลงช้ากว่าเวลาปฏิบัติงานจริงประมาณหนึ่งชั่วโมงทุกผลัด เป็น สาเหตุหนึ่งที่ทำให้พยาบาลต้องลดเวลาในการพยาบาลผู้ป่วยลงกว่าที่ควรจะเป็น เวลาที่เหมาะสม ในกิจกรรมรายงานระหว่างผลัดนี้ยังไม่ได้มีการกำหนดไว้เป็นแบบแผน ฟีเลย์ (Feeley cited by Lesnik and Anderson, 1973) ได้แสดงให้เห็นว่า เวลาที่พยาบาลใช้ในกิจกรรมการ รายงานระหว่างผลัด คือ ใช้มากกว่าหนึ่งในสิบส่วนของเวลาในการปฏิบัติงานทั้งหมด และถ้า ผู้รายงานคือหัวหน้าหน่วยจะใช้เวลาประมาณหนึ่งในสี่ส่วนของเวลาในการปฏิบัติงานทั้งหมด ส่วน โมนาฮาน (Monahan, 1987) กล่าวว่า การรายงานระหว่างผลัดที่เหมาะสม ควรใช้เวลา ประมาณ 30 นาทีต่อผู้ป่วย 12 ราย

สิ่งที่สำคัญประการหนึ่งของกิจกรรมรายงานระหว่างผลัดนั้น คือ เนื้อหาของการรายงาน ซึ่งจำเป็นต้องตรงกับสภาพที่เป็นจริงที่สุดของผู้ป่วย พยาบาลผู้ทำหน้าที่รายงานจึงต้องมีการประเมิน อาการของผู้ป่วย การให้การวินิจฉัยการพยาบาล การวางแผนการพยาบาล การปฏิบัติการพยาบาล และการประเมินผลการพยาบาล หลังจากนั้นจึงต้องเตรียมข้อมูลเพื่อส่งมอบให้กับพยาบาลใน

ผลิตต่อไป เท่าที่ผ่านมาพยาบาลยังไม่ได้คำนึงถึงเรื่องเนื้อหาทางการพยาบาลมากนัก ส่วนใหญ่เป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการรักษา โมนาฮาน (Monahan, 1987) กล่าวว่า เนื้อหาของการรายงานระหว่างผลิตควรประกอบด้วย 1) ปัญหาของผู้ป่วยที่พบในวันนั้น ๆ รวมทั้งการวางแผนการปฏิบัติงานที่ต่อเนื่องกัน 2) การให้ยา หรือการทำบันทึกเกี่ยวกับการรักษา และ 3) วิธีปฏิบัติ การพิเศษที่จะให้กับผู้ป่วย ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลนั้นก็ยังไม่มีการกำหนดไว้ เช่นเดียวกับเวลาในการรายงาน จึงทำให้พยาบาลอาจรายงานในเนื้อหาที่ไม่ครอบคลุมก็ได้ การศึกษาของ รอสส์ (Mary Ross, cited by Virginia, 1967) ได้ทำการวิเคราะห์เนื้อหาของการรายงานระหว่างผลิต พบว่า พยาบาลที่ทำการรายงานนั้น ได้รายงานข้อมูลด้านสรีระของผู้ป่วยร้อยละ 40.5 ในขณะที่ข้อมูลด้านจิตสังคมมีเพียงร้อยละ 4.8 ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า พยาบาลคำนึงถึงความสำคัญด้านจิตใจของผู้ป่วยน้อยเกินไป

จะเห็นได้ว่าการรายงานระหว่างผลิตนั้นยังขาดรูปแบบที่แน่นอน จึงต้องการการพัฒนาเพื่อที่จะได้ใช้เป็นข้อมูลในการสื่อสารที่มีคุณภาพและเข้าใจตรงกัน ในที่นี้สมมุติว่าการวิเคราะห์การรายงานระหว่างผลิตนี้จะช่วยให้ทราบถึงปริมาณเนื้อหาของการรายงาน วิธีการรายงานแบบต่าง ๆ ความครอบคลุมในการรายงาน รวมทั้งแนวโน้มในการนำวิธีการ รายงานใหม่ ๆ มาใช้ให้เหมาะสม นอกจากนี้อาจใช้เป็นแนวทาง เพื่อให้แต่ละหน่วยงานได้นำมา เป็นหลักปฏิบัติในการรายงาน ซึ่งเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งในการสื่อสารของพยาบาลอย่างมีคุณภาพ เพื่อให้ผู้ป่วยได้รับการดูแลต่อเนื่องกันตลอด 24 ชั่วโมง ตลอดจนถึงการจำหน่ายผู้ป่วยออกจากโรงพยาบาล สรุปลแล้วการรายงานที่มีประสิทธิภาพจะช่วยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีความเข้าใจสามารถถ่ายทอดความคิด มาสู่คำพูดได้ตรงกัน โดยเฉพาะเรื่องความต่อเนื่องของการปฏิบัติงานของพยาบาลในแต่ละผลิต ซึ่งส่งผลให้เกิดประโยชน์ต่อสุขภาพของผู้ป่วยได้ดียิ่งขึ้น การวิเคราะห์การรายงานระหว่างผลิตนั้นมีผู้ทำการวิจัยน้อยมาก ทั้งที่เป็นเรื่องที่มีความสำคัญและแสดงให้เห็นถึงการพยาบาลที่ต่อเนื่อง โดยเป็นการส่งผ่านความคิด หรือการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับผู้ป่วยไปยังพยาบาลผลิตถัดไป หากมีการผิดพลาดหรือข้อบกพร่องในส่วนใดส่วนหนึ่งของกิจกรรมการรายงานไป จะเกิดผลเสียหายต่อผู้ป่วยได้ ด้วยเหตุนี้จึงเป็นแรงสนับสนุนให้ผู้วิจัยมีความสนใจวิเคราะห์การรายงานระหว่างผลิต เพื่อเป็นข้อมูลให้ทราบว่า แต่ละหน่วยงานมีการรายงานครอบคลุมเนื้อหาและกระบวนการใดบ้าง อันเป็นแนวทางหนึ่งที่จะนำไปสู่การพัฒนา ปรับปรุงการรายงานอย่างเป็นแบบแผน มีเนื้อหาสาระ และมีข้อมูลในการดูแลผู้ป่วยอย่างครอบคลุม ช่วยให้เกิดความก้าวหน้าในคุณภาพและนำไปใช้เป็นประโยชน์ในการบริหารงานพยาบาลต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์การรายงานระหว่างผลัดของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลของรัฐ เขตกรุงเทพมหานคร โดยศึกษาเนื้อหาของการรายงานด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านเศรษฐกิจ และสังคมของผู้ป่วย และศึกษาคุณภาพการรายงานด้านเนื้อหา ด้านกระบวนการพยาบาล และด้านกระบวนการสื่อสาร
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณภาพการรายงานระหว่างผลัดด้านเนื้อหา ด้านกระบวนการพยาบาล และด้านกระบวนการสื่อสารของพยาบาลวิชาชีพ ในโรงพยาบาลของรัฐ เขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามสังกัด และผลัด

ปัญหาของการวิจัย

1. การรายงานระหว่างผลัดของพยาบาลวิชาชีพ ในโรงพยาบาลของรัฐ เขตกรุงเทพมหานคร มีการรายงานอย่างไร เมื่อพิจารณา
 - 1.1 เนื้อหาของการรายงาน 3 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ และด้านเศรษฐกิจสังคม
 - 1.2 คุณภาพของการรายงาน 2 ด้าน คือ ความครอบคลุมด้านกระบวนการพยาบาล และด้านกระบวนการสื่อสาร
2. การรายงานระหว่างผลัดของพยาบาลวิชาชีพ ในโรงพยาบาลของรัฐ เขตกรุงเทพมหานคร มีการรายงานคุณภาพด้านเนื้อหา ด้านกระบวนการพยาบาล และด้านกระบวนการสื่อสาร แตกต่างกันหรือไม่ เมื่อจำแนกตามสังกัด และผลัด

แนวเหตุผลและสมมติฐาน

จากแนวความคิดของ คอนโซแลชัน (Consolacion, 1966) ที่กล่าวถึงเนื้อหาของ การรายงานระหว่างผลัดว่าควรได้มาจากข้อมูลที่มีในแผ่นบันทึกการพยาบาล (Kardex) ซึ่งอาจ ประกอบด้วยการรักษาของแพทย์ การพยาบาล รวมถึงข้อมูลของผู้ป่วยด้านร่างกายจิตใจ เศรษฐกิจ และสังคม และการศึกษาโดยการวิเคราะห์เนื้อหาของการรายงานระหว่างผลัดนั้น ควรเกี่ยวกับ

การติดต่อสื่อสาร ซึ่งเป็นกระบวนการสนับสนุนให้มีการดูแลผู้ป่วยอย่างต่อเนื่อง จึงต้องมีการส่งเสริมบุคลากรให้มีการประเมิน การวางแผนการพยาบาลให้เหมาะสม ซึ่งในกระบวนการพยาบาลเป็นวิธีหนึ่ง ซึ่งพยาบาลได้ยึดหลักปฏิบัติ เนื่องจากเป็นสิ่งที่ยอมรับกันแล้วว่า ให้ประโยชน์ด้านคุณภาพของการพยาบาล เป็นวิธีการทางวิทยาศาสตร์ที่สามารถประเมินผลหรือทำการตรวจสอบได้ตลอดเวลา (เน็ญศรี ระเบียบ, 2527) ตลอดทั้งงานพยาบาลเป็นงานที่มีความต่อเนื่องตลอด 24 ชั่วโมง ไม่มีการหยุดพัก จึงทำให้พยาบาลต้องมีทักษะของการติดต่อสื่อสาร การประสานงาน และอื่น ๆ อีกหลายประการ เพื่อให้การรายงานระหว่างผลัดเป็นไปอย่างมีคุณภาพ ดังนั้น ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานไว้ ดังนี้

1. การรายงานระหว่างผลัดของพยาบาลวิชาชีพ ในโรงพยาบาลของรัฐ เขตกรุงเทพมหานคร ด้านเนื้อหา ด้านกระบวนการพยาบาล และด้านการสื่อสาร มีคุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง
2. คุณภาพการรายงานระหว่างผลัด ด้านเนื้อหา ด้านกระบวนการพยาบาล และด้านกระบวนการสื่อสาร ของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลของรัฐ เขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามสังกัดและผลัด ไม่แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาในโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข ทบวงมหาวิทยาลัย และกระทรวงกลาโหม ในเขตกรุงเทพมหานคร เท่านั้น
2. การศึกษาครั้งนี้ทำการศึกษา การรายงานระหว่างผลัดของพยาบาลวิชาชีพ ในแผนกศัลยกรรม (สามัญ) เท่านั้น
3. การศึกษาครั้งนี้ ศึกษาการรายงานทั้งผลัดเช้า ผลัดบ่าย และผลัดดึก

ข้อตกลงเบื้องต้น

การรายงานระหว่างผลัดของพยาบาลวิชาชีพเป็นการรายงานระหว่างผลัดที่ปฏิบัติกันอยู่เป็นประจำวัน

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

การรายงานระหว่างผลัด หมายถึง กิจกรรมที่พยาบาลวิชาชีพซึ่งทำหน้าที่เป็นหัวหน้าทีม และรับผิดชอบผู้ป่วยในผลัดหนึ่งทำการส่งสารถึงกลุ่มพยาบาลผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบผู้ป่วยในอีกผลัดหนึ่งในเรื่องต่อไปนี้

1. เนื้อหา หมายถึง ข้อมูลของผู้ป่วยที่พยาบาลวิชาชีพ มีการจัดเตรียมเพื่อใช้ในการรายงาน โดยอาศัยการจัดแบ่งข้อมูลเป็นหมวดหมู่ตามการวินิจฉัยการพยาบาล ของสมาคมการวินิจฉัยการพยาบาล ของพยาบาลแห่งสหรัฐอเมริกาตอนเหนือ (NANDA) รวมด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1.1 ข้อมูลด้านร่างกาย ได้แก่ ข้อมูลด้านอาหาร การติดเชื้อ อุณหภูมิ และสัญญาณชีพ การขยับเขยื้อน การขยับเขยื้อนข้อต่อ ความสมดุลของน้ำ การแลกเปลี่ยนอากาศ ความปลอดภัย การเคลื่อนไหว ความรู้สึกของร่างกาย ความสะอาดของร่างกาย การพักผ่อน และนอนหลับ การได้รับการดูแลด้านการตรวจพิเศษและห้องทดลอง การได้รับการดูแลด้านการรักษาด้วยยา

1.2 ข้อมูลด้านจิตใจ ได้แก่ การติดต่อสื่อสาร พฤติกรรมที่แสดงออก บทบาท ความเชื่อ ศาสนา การปรับตัว ภาวะลักษณะ การรับรู้ทางประสาทสัมผัส เรื่องเกี่ยวกับทางเพศ ความกลัวของผู้ป่วย

1.3 ข้อมูลด้านเศรษฐกิจและสังคม ได้แก่ ค่าใช้จ่าย อาชีพ การศึกษา วัฒนธรรม ที่อยู่อาศัย การได้รับความช่วยเหลือ การวางแผนจำหน่ายผู้ป่วย

เนื้อหาของการรายงานระหว่างผลัด พิจารณาจากความถี่ของการรายงานของพยาบาลวิชาชีพเกี่ยวกับผู้ป่วยแต่ละคน

2. คุณภาพของการรายงานระหว่างผลัด หมายถึง ระดับของความครอบคลุมในการรายงานของพยาบาลวิชาชีพ พิจารณาใน 2 ด้าน ดังนี้

2.1 ความครอบคลุมตามกระบวนการพยาบาล ได้แก่ การประเมินข้อมูล การวินิจฉัยทางการพยาบาล การวางแผนการพยาบาล การปฏิบัติการพยาบาล และการประเมินผลการพยาบาล

2.2 ความครอบคลุมตามกระบวนการสื่อสาร ได้แก่

- 2.2.1 ผู้ส่งสาร หมายถึง พยาบาลวิชาชีพผู้ทำการรายงานระหว่างผลัด ซึ่งมีการปฏิบัติตนหรือการเตรียมตัว ทั้งก่อนรายงาน ขณะรายงาน และหลังรายงาน
- 2.2.2 สาร หมายถึง ข้อมูลที่พยาบาลวิชาชีพนำมารายงาน
- 2.2.3 ช่องทาง หมายถึง วิธีการรายงาน ซึ่งพยาบาลวิชาชีพได้นำมาปฏิบัติในการรายงาน เช่น รายงานด้วยวาจา รายงานด้วยวาจาร่วมกับวิธีอื่น ๆ
- 2.2.4 ผู้รับสาร หมายถึง พยาบาลวิชาชีพที่เป็นผู้รับรายงาน และแสดงพฤติกรรมในการร่วมกิจกรรมการรายงาน
- 2.2.5 ปฏิกริยาย้อนกลับ หมายถึง พฤติกรรมของพยาบาลวิชาชีพที่เกิดขึ้นขณะมีกิจกรรมการรายงาน
- 2.2.6 สภาพแวดล้อม หมายถึง บรรยากาศหรือสภาพทั่วไปของสิ่งแวดล้อมขณะมีกิจกรรมการรายงาน
- 2.2.7 ชนิดของการสื่อสาร หมายถึง ลักษณะของการสื่อสารที่ประเมินขณะมีกิจกรรมการรายงาน ได้แก่ การสื่อสารแบบทางเดียว และการสื่อสารแบบสองทาง
- คุณภาพการรายงาน พิจารณาจากความครอบคลุมตามรายชื่อของแต่ละกระบวนการ โดยกำหนดเกณฑ์ความครอบคลุม 6 ระดับ คือ ดีมาก ดี ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด และไม่มีคุณภาพ

พยาบาลวิชาชีพ หมายถึง พยาบาลที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรประกาศนียบัตรอนุปริญญาพยาบาลหรือปริญญาพยาบาล ซึ่งขึ้นทะเบียนและได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและผดุงครรภ์ ชั้น 1 เคยมีประสบการณ์ในการเป็นหัวหน้าผลัดหรือหัวหน้าทีมการพยาบาล เคยมีประสบการณ์ในการรายงานระหว่างผลัด และปฏิบัติงานอยู่ในหอผู้ป่วยสามัญในแผนกศัลยกรรม

โรงพยาบาลของรัฐ หมายถึง โรงพยาบาลทั่วไปที่ให้บริการด้านสุขภาพอนามัยแก่ประชาชน เป็นโรงพยาบาลที่อยู่ในสังกัดกระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข ทบวงมหาวิทยาลัย และกระทรวงกลาโหม ซึ่งตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. เพื่อเป็นข้อมูลลักษณะพฤติกรรมกรรงานระหว่างผลิตของพยาบาลวิชาชีพตามสถานการณ์จริง
2. เพื่อเป็นข้อมูลบอกถึงลักษณะการรงานระหว่างผลิตของพยาบาลวิชาชีพในเนื้อหา ด้านร่างกาย จิตใจ เศรษฐกิจและสังคมของผู้ป่วย รวมทั้งคุณภาพของการรงาน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการบริการ และการบริหารการพยาบาลที่มีคุณภาพ
3. เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นสำหรับผู้ที่จะทำการศึกษาวิจัยต่อไป ในเรื่องเกี่ยวกับการรงานระหว่างผลิตของพยาบาลวิชาชีพ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย